thick 17th–20th-century cultural layer was recorded in the W part of the courtyard. The collected 18th – 19th-century finds were from a mixed horizon, which began at a depth of 60 cm and was formed above the remains of a 17th–18th-century building. Wall 1 (the remains of a wall and foundation) should be ascribed to one of the 17th–18th-century outbuildings standing on the grounds of the Sapiega family residence. The remains of wall 2, which was uncovered in the E part of the courtyard, are connected with part of the late 17th–18th-century fence surrounding the palace grounds on the N side. Wall 3, which was recorded near the N façade of the main building of the Sapiega family residence, should be connected with the foundation of the former stairs of the 17th-century building.

Ingrida Vosyliūtė

Žvalgymai Vilniaus g. 31 / Islandijos g. 1

2007 m. Vilniaus g. 31 / Islandijos g. 1 vykdyti archeologiniai žvalgymai apėmė Vilniaus senamiesčio 8 kvartalo P dalį bei 12 kvartalo PV dalį su svarbiausiu joje buvusiu pastatu – Radvilų rūmais. Ištirti 4 šurfai (iš viso 27,3 m² plotas) ir 7 tranšėjos (bendras ilgis – 260,5 m).

Šurfų vietose fiksuotas 1,2–1,6 m storio kultūrinis sluoksnis, sudarytas iš 7–15 horizontų, datuojamų XVII–XX a. Jis daug kur yra smarkiai apardytas. Vilniaus g. R pusėje, prie LDM Radvilų rūmų (Vilniaus g. 22) šurfe 2 ir gatvės R tranšėjoje aptiktos Š–P kryptimi orientuotos XVII a. pabaigos – XVIII a. pradžios mūrinės sienos ir arkinių pamatų liekanos, mūrytos iš rausvų 32,5–33x13,5–14x6 cm dydžio plytų ir akmenų, rištų kalkių skiediniu. Daugelyje vietų šalia sienos esantys horizontai yra perkasti tiesiant įvairias komunikacijas, pati siena smarkiai apardyta. Ši siena – tai Radvilų dvaro teritoriją iš V pusės juosusios tvoros, kuri minima 1790 m. inventoriuje ir matoma 1737 m. Fiurstenhofo plane, liekanos. Pastebėta, jog kai kur jai naudotos ir mažesnės (27x12,5–13x6 cm) rausvos plytos, nes tvora buvo taisoma ir perstatinėjama vėlesniais metais, galbūt – po 1790 m. Radvilų rūmų inventoriuje minimo 1748 m. gaisro. Su šiuo gaisru gali būti siejami šurfe 2 pastebėti degėsingos žemės horizontai. Viename jų rasta pavienių XVII–XVIII a. radinių.

Virš sienos liekanų susiformavo pilkos žemės, maišytos su smėliu, horizontas, kuriame pastebėta pavienių degėsių intarpų bei rasta gyvulių kaulų ir XVIII–XIX a. keramikos šukių. Po arkiniais pamatais fiksuoti du kultūrinio sluoksnio horizontai. Žemutiniame horizonte rasta XVIII a. buitinės keramikos fragmentų bei gyvulių kaulų.

LDM Radvilų rūmų pastato kiemelyje dauguma fiksuotų horizontų – perkasti arba supilti. Čia rasti buvusio XX a. kiemo grindinio fragmentai ir dviejų pastatų liekanos. XX a. grindinio, grįsto 6–14 cm skersmens akmenimis, fragmentai fiksuoti kiemo ***PR tranšėjoje*** 10–20 cm gylyje. Tranšėjoje 70 cm gylyje fiksuotos smarkiai apardytos mūro liekanos. Jos mūrytos iš gelsvų 25–27x13–13,5x5,5–6 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. Pagal plytų dydžius šį mūrą galima datuoti XVIII a. II puse ir, matyt, sieti su buvusiu vėlyvesniu Radvilų dvaro priestatu. Virš šio mūro išliko 12–20 cm storio permaišytas tamsiai pilkos žemės sluoksnis su pavieniais XVIII–XIX a. radiniais ir gyvulių kaulais.

Kiemo V tranšėjoje 20–22 cm gylyje atidengtos 3,22 m ilgio ir 1 m fiksuoto aukščio mūrinės sienos liekanos. Siena mūryta iš gelsvų 22,5–23x10,5–11x4–5 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. Joje pasitaikė ir keli mūrijimui naudoti 12–16 cm skersmens akmenys bei kelios rausvos 23x12–13x6 cm dydžio antrinio panaudojimo plytos. Siena datuojama XIX a. pabaiga – XX a. ir sietina su dabartiniu pastatu, kuris, matyt, vėliau buvo perstatytas.

Atlikus žvalgymus galima teigti, kad, nors kultūrinis sluoksnis ir yra smarkiai apardytas bei permaišytas, jame vis dar yra išlikę XVII–XIX a. radinių bei statinių liekanų.

The field survey at Vilniaus St. 31 / Islandijos St. 1

In 2007 the survey conducted at Vilniaus St. 31 / Islandijos St. 1 encompassed the S part of quarter 8 in the old town as well as the SW part of quarter 12 together with the most important building located in it, the Radvila palace. 4 test pits (a total area of 27.3 m²) and 7 trenches (a total length of 260.5 m) were excavated. A disturbed 1.2–1.6 thick cultural layer dating to the 17th–20th centuries was recorded at the test pit sites. The remains of a late 17th–early 18th-century brick wall and arched foundation that runs in a N–S direction was discovered in test pit 2 on the E side of Vilniaus St. and in the E street trench. This wall is the remains of the fence surrounding the grounds of the Radvila palace on the W side. This fence is mentioned in the 1790 inventory and visible in the 1737 Fürstenhof plan. Fragments of 20th-century courtyard paving were found at a depth of 10–20 cm in the SE trench in the courtyard of the Lithuanian art museum, Radvila palace. The badly demolished remains of a wall dating to the second half of the 18th century and connected with a later outbuilding of the Radvila estate were recorded at a depth of 0.7 m. A12–20 cm thick mixed layer of dark grey earth with isolated 18th–19th-century finds and animal bones survived above this wall. The remains of a late 19th–20th-century brick wall, which was 3.22 long, had a fixed height of 1 m, and is connected with the present-day building, which was evidently rebuilt later, was uncovered at a depth of 20–22 cm in the W courtyard trench.

ŽAGARĖ

Ernestas Vasiliauskas

Žvalgomieji tyrinėjimai Žagarėje

2007 m. Žagarėje (Joniškio r.) ŠAM vykdė nedidelės apimties archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus ir žvalgymus. Jų metu ištirta: P. Cvirkos g. 42 – Gedimino gatvėje – bendras 9,3 m² plotas, P. Cvirkos g. 44–64 – 6,16 m², Vilniaus g. 10A – 9 m², Parko g. 9 – 10,6 m² plotas, žvalgytas 90 m² plotas, Kalno g. 13, 14, 25, Pašvėčio g. 10, 30, Raktuvės g. 29 – 66 m², Kęstučio g. 1 – Miesto aikštės 1A – 18 m², žvalgytas 810 m² plotas, Kęstučio g. 23 – 4,32 m². Iš viso 2007 m. Žagarėje buvo iškasti 27 šurfai (1x1, 1x2, 1x3, 2x2, 3x3 m dydžio), 7 plotai (1x5, 2x5 m dydžio), stebėtos 9 kasamos trasos. Iš viso ištirtas 123,38 m² plotas, žvalgytas 900 m² plotas. Kartu su žvalgytu tyrinėtas bendras 1023,38 m² plotas.

XVII–XVIII a. kultūriniai sluoksniai aptikti P. Cvirkos g. 42, 44 – Gedimino gatvėje,